

A távhőszektor szabályozásának aktuális fejleményei

Dr. Grabner Péter

energetikáért felelős elnökhelyettes

Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal

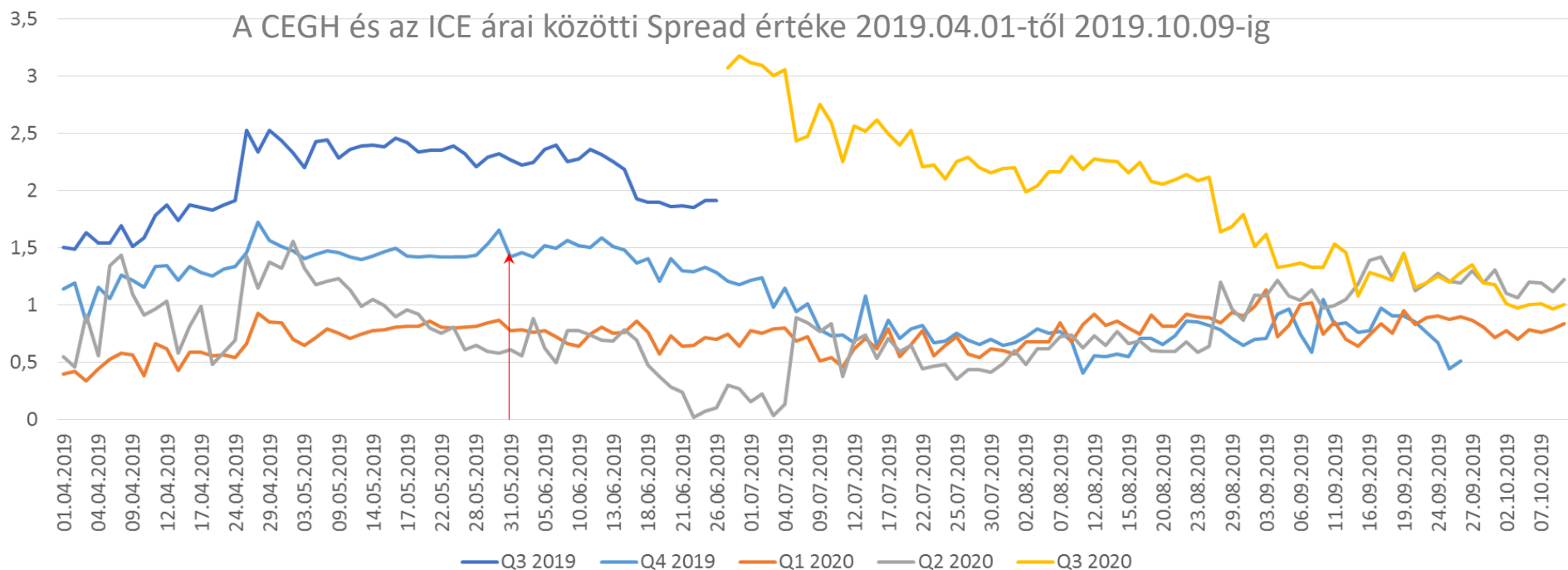
**XIX. Távhőszolgáltatási Szakmai Napok
Kecskemét, 2019. november 7.**

➤ A távhőszektor 2019-2020-as gázévre vonatkozó földgázbeszerzésének tapasztalatai

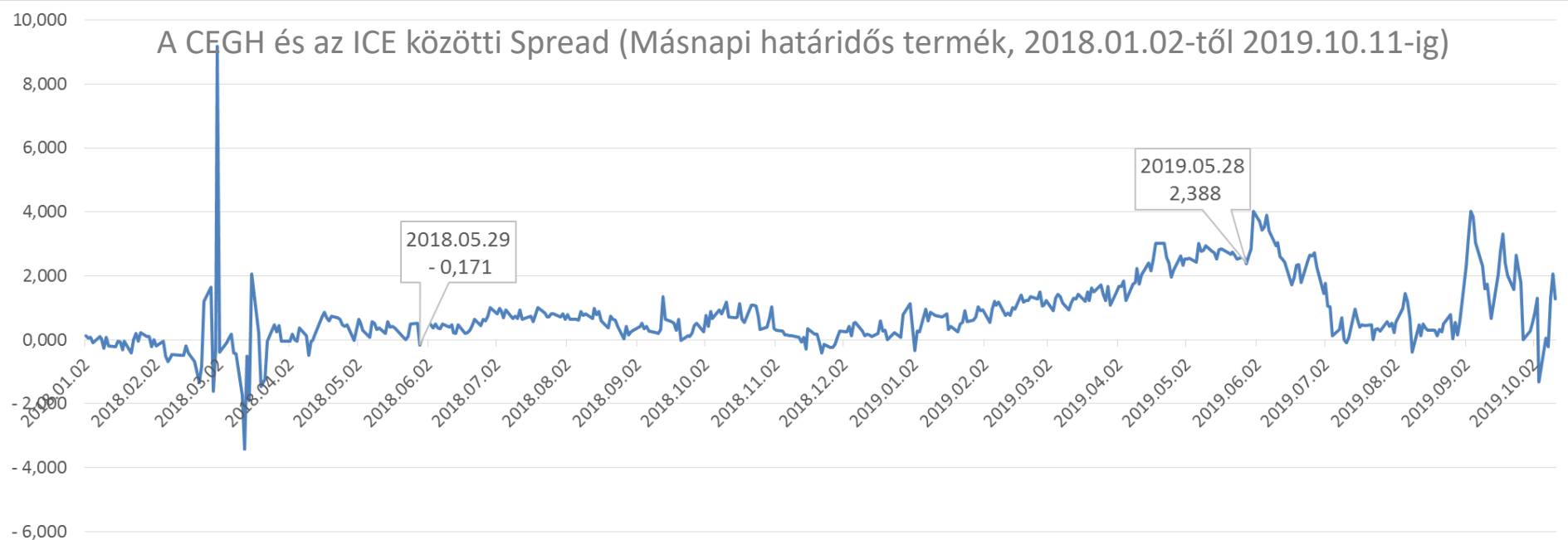
A távhőszolgáltatás korlátozása
a gázellátás súlyos zavara esetén

Az ICE és a CEGH negyedéves és másnapi TTF futures záróárai közötti különbségek alakulása

A CEGH és az ICE árai közötti Spread értéke 2019.04.01-től 2019.10.09-ig

A CEGH és az ICE közötti Spread (Másnapi határidős termék, 2018.01.02-től 2019.10.11-ig)

A referencia hirdeteménytől való eltérés háttere és módszertana

- Hirdetmény közzététele: 2019. április 3.
- Érintett iparági szereplők jelzései 2019 februártól: gázpiaci turbulencia
  - Bizonytalanság az ukrán gáz-tranzit szerződés lejárta miatt és
  - Megemelkedett Spread a CEGH és az ICE TTF árai között
- A 0,83 EUR/MWh elismert Spread nem illeszkedik a piaci körülményekhez
- **Vizsgálat és addicionális Spread érték meghatározása**

2019.05.28.

- 2019 Q3: $(P_{CEGH} - P_{ICE}) \times \text{Mennyiség}_{Q3}$
- 2019 Q4: $(P_{CEGH} - P_{ICE}) \times \text{Mennyiség}_{Q4}$
- 2020 Q1: $(P_{CEGH} - P_{ICE}) \times \text{Mennyiség}_{Q1}$
- 2020 Q2: $(P_{CEGH} - P_{ICE}) \times \text{Mennyiség}_{Q2}$

$$S_{19.05.28} = 1,15$$

2018.05.29.

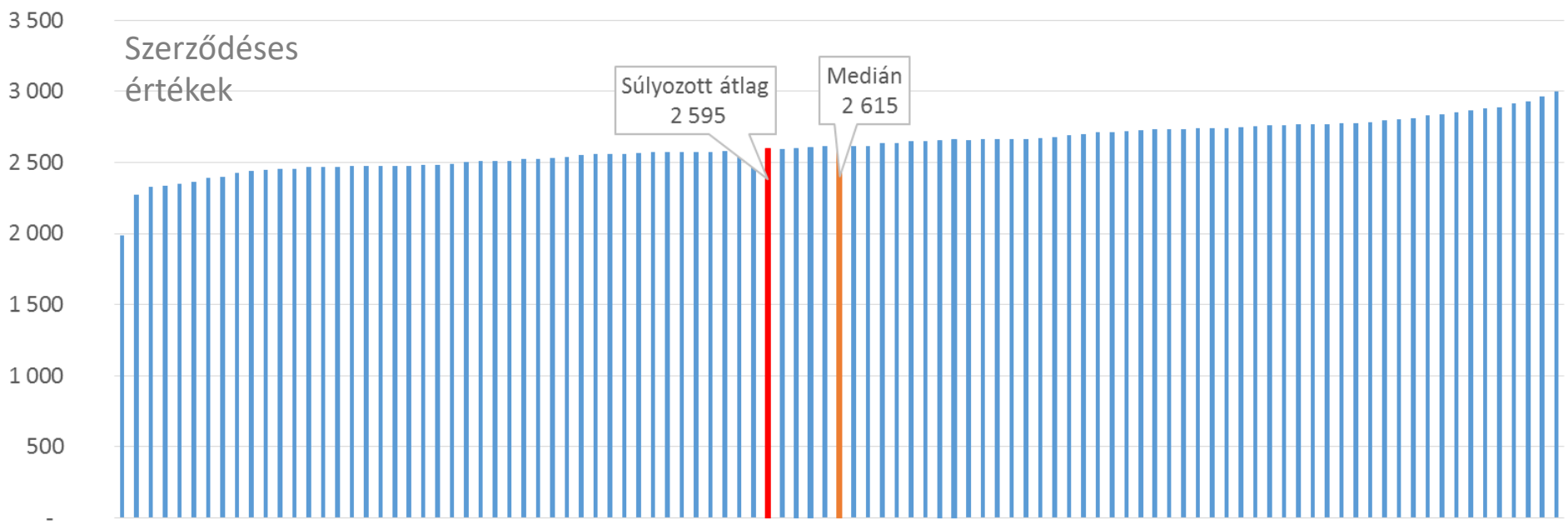
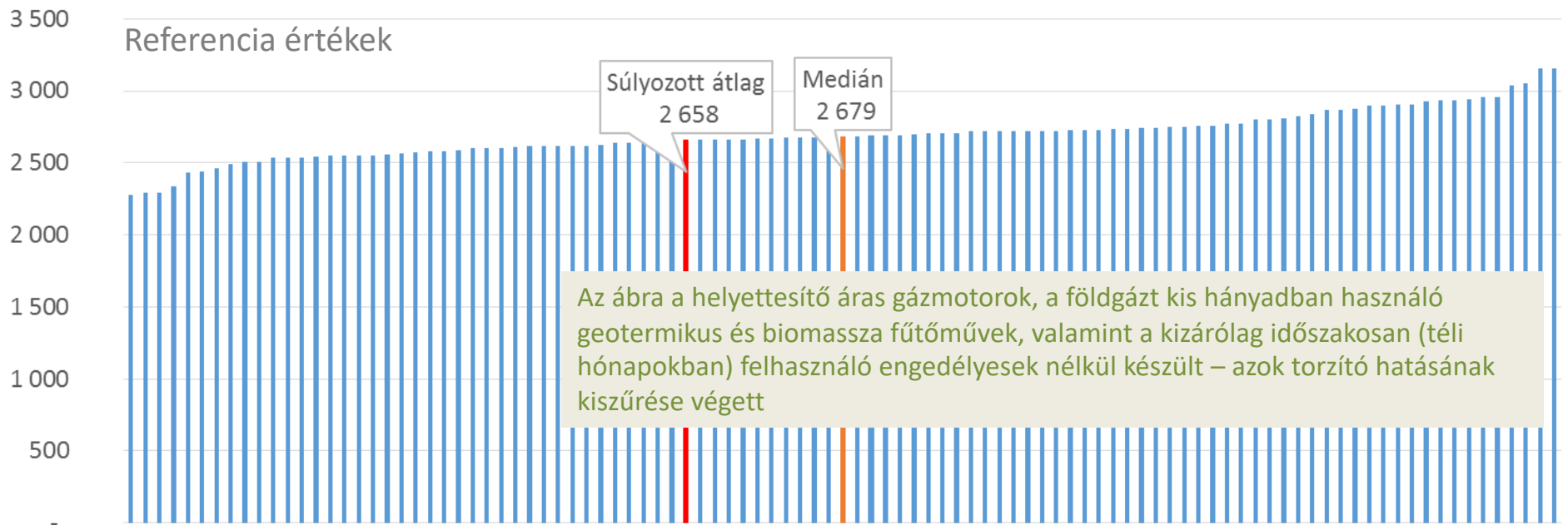
- 2018 Q3: $(P_{CEGH} - P_{ICE}) \times \text{Mennyiség}_{Q3}$
- 2018 Q4: $(P_{CEGH} - P_{ICE}) \times \text{Mennyiség}_{Q4}$
- 2019 Q1: $(P_{CEGH} - P_{ICE}) \times \text{Mennyiség}_{Q1}$
- 2019 Q2: $(P_{CEGH} - P_{ICE}) \times \text{Mennyiség}_{Q2}$

$$S_{18.05.29} = 0,02$$

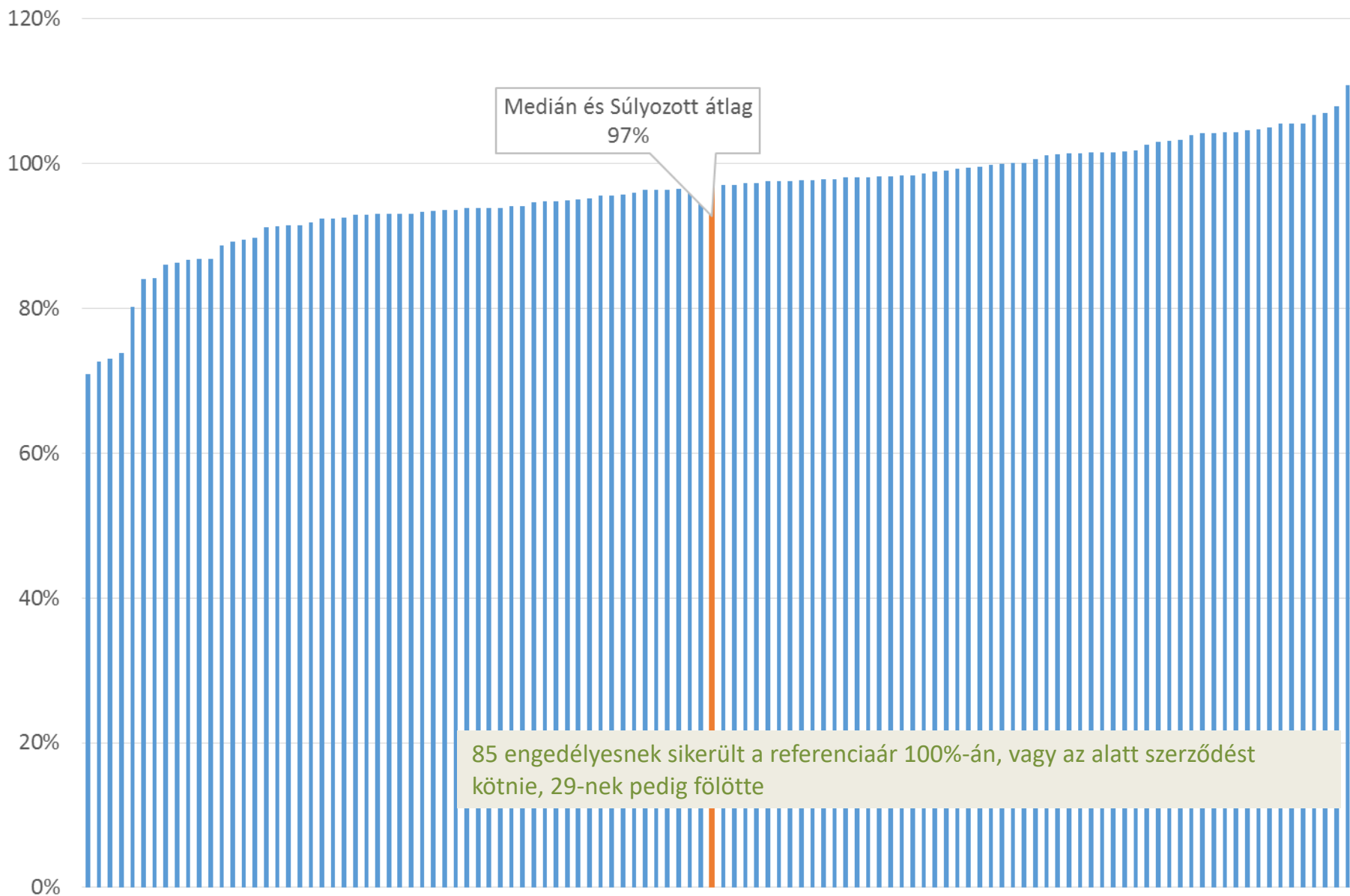
$$S_{ADD} = 1,13$$

$$FMK_i = \sum_{j=\text{október}}^{\text{szeptember}} ((TTF_j + 0,83 + 1,13) * V_{ij} * FX_{(EUR/HUF)_j}) / (\sum_{j=\text{október}}^{\text{szeptember}} V_{ij} * K_{MER})$$

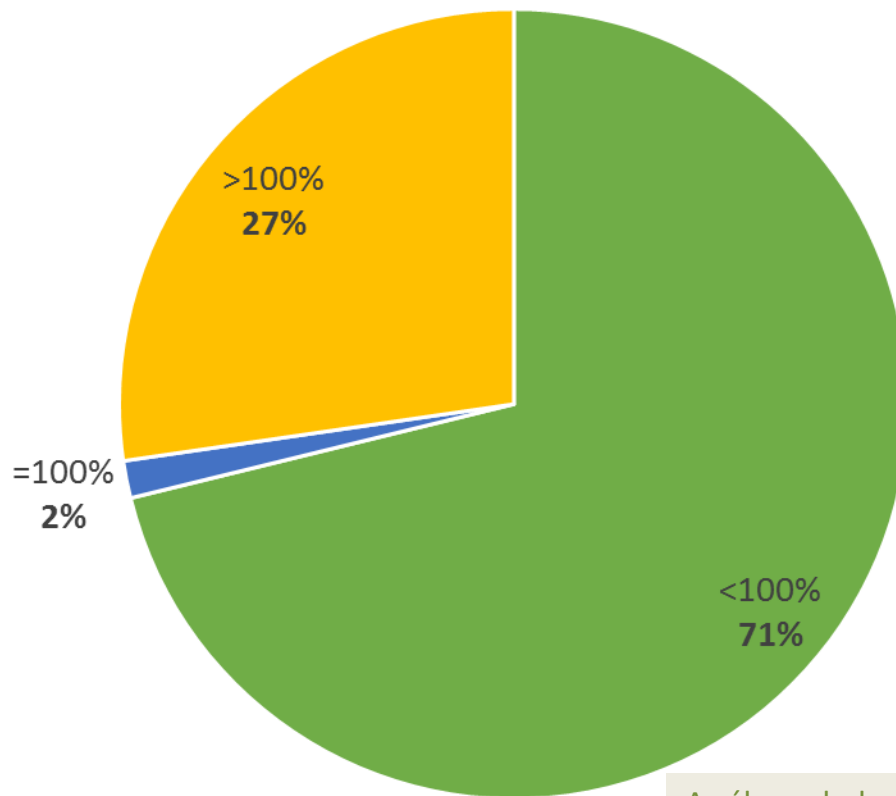
Engedélyesek összes fajlagos referencia és szerződéses gázköltsége – Molekuladíj, forgalmi- és fix RHD, szagosítás, MSZKSZ, jövedéki adó [Ft/GJ]

Engedélyesek szerződéses- és referencia fajlagos gázköltéseinek (Molekuladíj, forgalmi- és fix RHD, szagosítás, MSZKSZ, jövedéki adó) aránya [%]

Az engedélyesek által összesen felhasznált földgáz mennyiségének megoszlása aszerint, hogy a szerződéses földgáz beszerzési ár hogyan viszonyul a referencia földgázárhoz (Kisebb annál → <100%, nagyobb annál → >100% vagy megegyezik → =100%)

Az ábra a helyettesíthető Távhőtermelők kiszűrésével készült.

Kitekintés a CO₂-kvóta árak alakulására

Az ICE EUA futures értékei a 2019 és 2020 decembri termékre 2018. január 1. és 2019. október 11. között (EUR/tonna CO2)

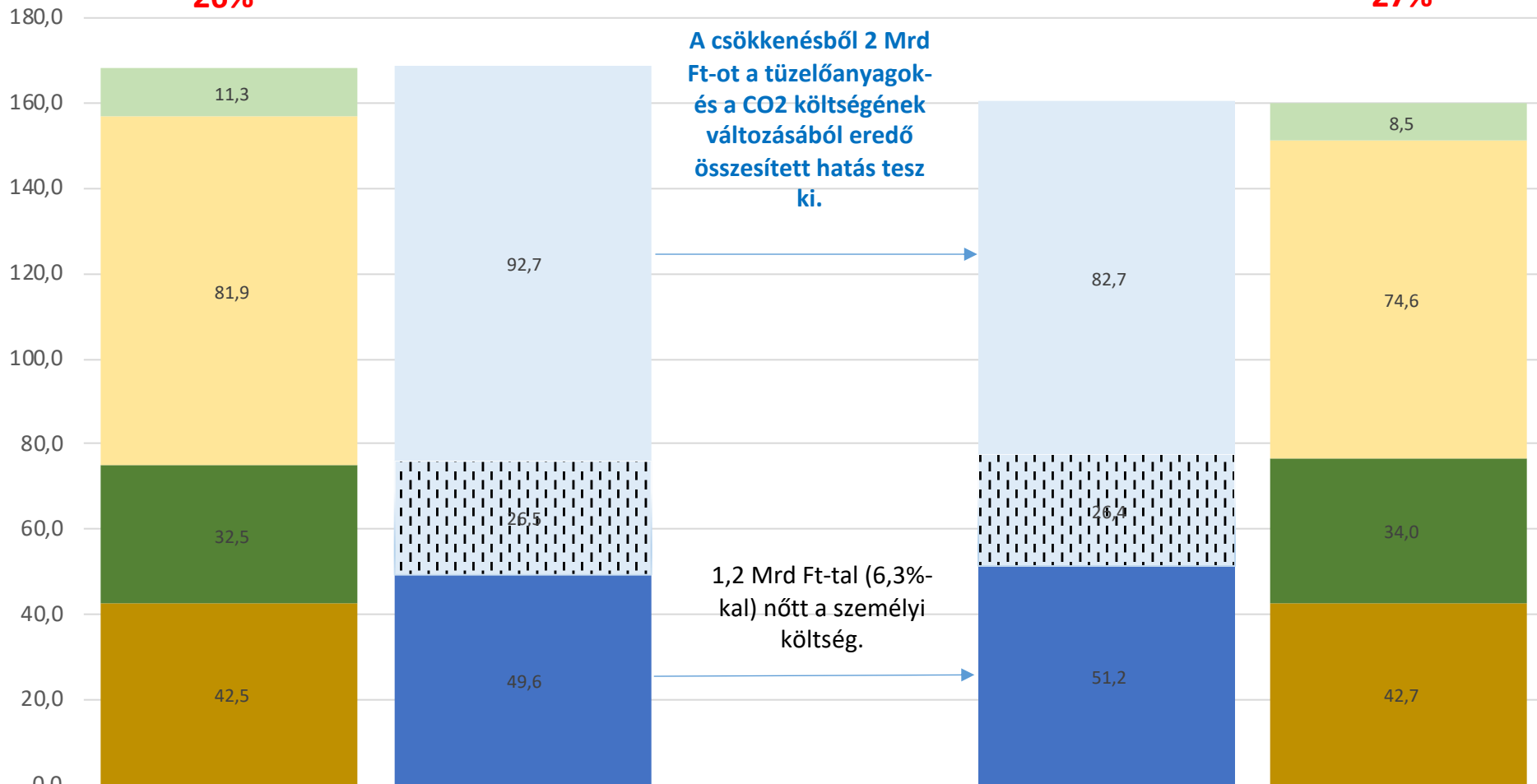

A távhőszolgáltatók fix- és változó költségeinek és bevételeinek változása 2018 októberéről 2019 októberére

Mrd Ft

26%

27%

A csökkenésből 2 Mrd Ft-ot a tüzelőanyagok- és a CO2 költségének változásából eredő összesített hatás tesz ki.

1,2 Mrd Ft-tal (6,3%-kal) nőtt a személyi költség.

2018. október

2019. október

- Fix költség és nyereség (a hő- és tüzelőanyag vásárlás fix költsége nélkül)
- Változó költség
- Fix támogatás
- Változó támogatás

- A hő- és tüzelőanyag vásárlás fix költsége
- Fix bevétel
- Változó bevétel

A távhőszektor 2019-2020-as gázévre vonatkozó földgázbeszerzésének tapasztalatai

- A távhőszolgáltatás korlátozása a gázellátás súlyos zavara esetén

Jelenlegi korlátozási szabályok

Földgáz: 265/2009. (XII. 1.) Korm. Rendelet a földgázvételezés korlátozásáról, a földgáz biztonsági készlet felhasználásáról, valamint a földgázellátási válsághelyzet esetén szükséges egyéb intézkedésekről

Távhő: A Tsz. 41. § (1) jelenleg is rendelkezik a korlátozás lehetőségéről, az önkormányzat rendeletében foglaltak szerint az alábbiak érdekében:

- a. Országos tüzelőanyag-hiány kezelése
- b. Környezetvédelmi cél

Az SoS rendelet implementációja

- 2017: új SOS rendelet – 1938/2017/EU rendelet
- **Cél:** Védett felhasználók (elsősorban a lakossági fogyasztók) ellátásbiztonságának fokozása.
- **Válsághelyzeti szintek:**
  - Korai előrejelzés
  - Riasztás
  - Vészhelyzet
- Elsősorban a **piaci alapú mechanizmusokat támogatja**, de vészhelyzet esetén **nem piaci eszközök** (pl. korlátozás, biztonsági készlet felszabadítása) alkalmazását is lehetővé teszi.
- Bevezeti a „**szolidaritás**” fogalmát: a tagállamok kötelesek a szomszédos tagállamok szolidaritási alapon védett felhasználóinak segítséget nyújtani – akár saját nem védett felhasználóik korlátozása árán is.
- Hosszú távú importszerződésekre vonatkozó **adatszolgáltatási kötelezettségek** előírása a földgázkereskedőkre.

Korlátozási szabályok megváltoztatása

A Hivatal az iparági szereplők bevonásával elindította az érvényben lévő korlátozási szabályrendszer felülvizsgálatát, összhangban a **2017/1938-s** számú EU rendelettel (SoS rendelet), figyelembe véve az iparág strukturális és infrastrukturális változásait, annak érdekében, hogy egy hatékonyabban és átláthatóbban működő korlátozási rendszer alakuljon ki.

- Fontos, hogy **egy olyan rendszer kerüljön kialakításra, amelyben az FGSZ/rendszerirányító az aktuális fogyasztások alapján tudja elrendelni a szükséges mértékű korlátozást.**
- Az **ellátási szerződések megkötésekor egyértelmű kategóriák** alapján történjen a kategóriába sorolás.
- A kategóriába sorolás eldöntéséhez **egyértelmű igazolási rendszer** kialakítása szükséges, ami nem generál többlet adminisztrációt.
- A jövőben az új korlátozási menetrendet, a felhasználók aktuális állapotát tükröző, folyamatosan frissülő **elektronikus adatbázis** tartalmazza, átírva a jelenlegi évenkénti egyszeri statikus menetrendet.
- Az új korlátozási szabályrendszer, és informatikai megoldás bevezetése **2020.október 1.**

Hol tart most az implementáció?

- A Hivatal által előkészített **törvényi és kormányrendeleti szintű jogszabály módosítási javaslatok** Országgyűlés, illetve Kormány általi elfogadása 2019 őszén várható.
- Az SoS rendelet által előírt **kockázatértékelést** a Hivatal elkészítette, miniszteri jóváhagyása folyamatban van.
- Előttünk álló feladat: **Megelőzési Cselekvési Terv, Vészhelyzeti Terv** elkészítése.

Fogalmak I.

„Alapvető szociális szolgáltató”: az egészségügyi szolgáltató, a szociális alapellátást nyújtó szolgáltató, valamint a sürgősségi, a biztonsági, az oktatási és a közigazgatási szolgáltató;

Fogalmak II.

„Védett felhasználó”:

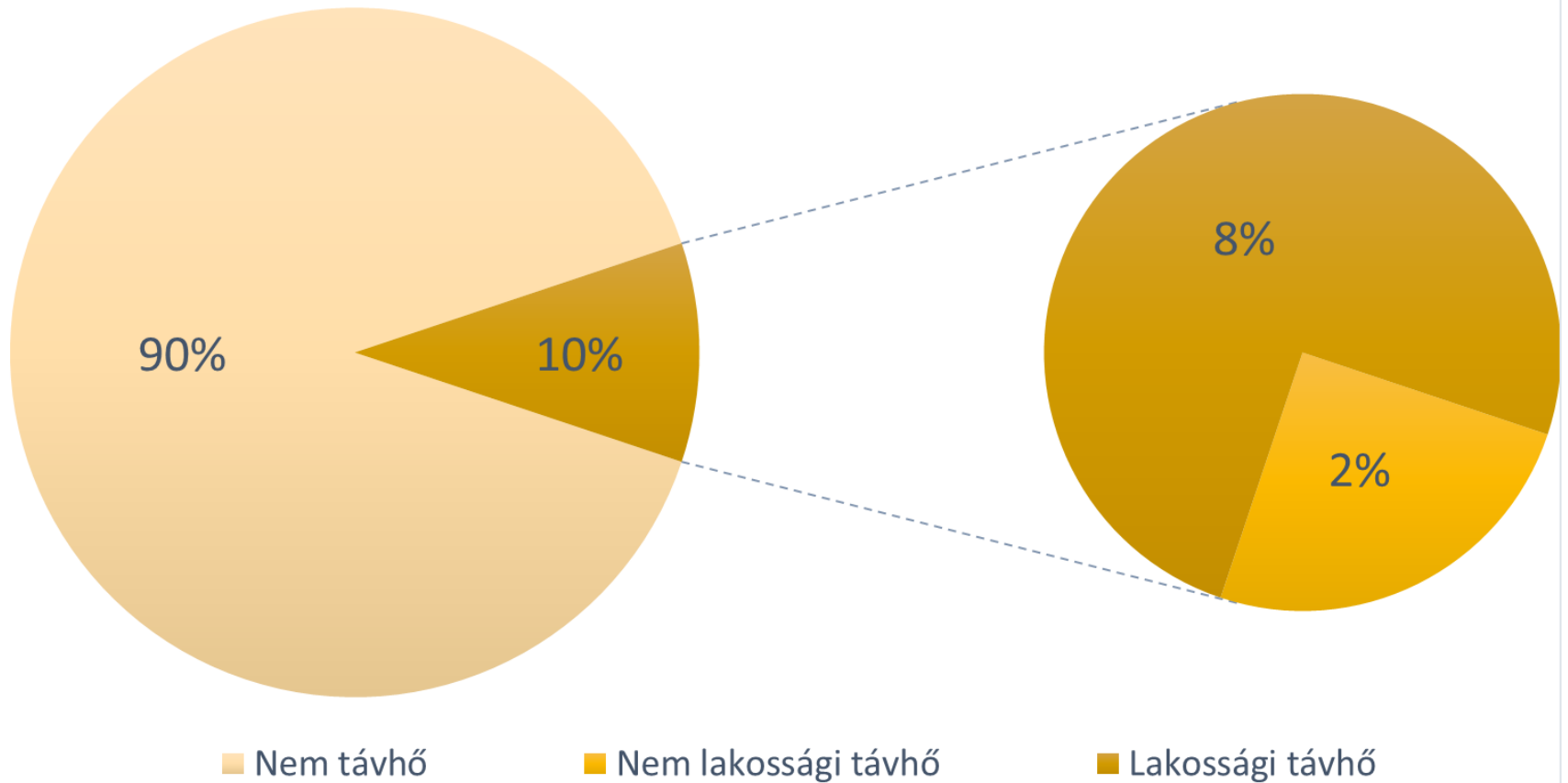
- I. A gázelosztó hálózathoz csatlakoztatott **háztartási felhasználó**.
- II. E fogalom meghatározásba tartozhat – amennyiben az érintett tagállam úgy határoz – az alábbi kategóriák közül egy vagy több, feltéve ha az a), és b) pontba tartozó fogyasztók fogyasztása együttesen kevesebb a teljes végső éves gázfogyasztás 20 %-ánál.
  - a) A kis- és középvállalkozás.
  - b) Az alapvető szociális szolgáltató.
  - c) **A távhőszolgáltató létesítmény, amennyiben lakossági felhasználók, kis- és középvállalkozások vagy alapvető szociális szolgáltatók számára szolgáltat fűtést, és feltéve, hogy nem tud a gáztól eltérő más tüzelőanyagra váltani.**

Fogalmak III.

„Szolidaritási alapon védett felhasználó”:

- I. A gázelosztó hálózathoz csatlakoztatott **háztartási felhasználó**.
- II. Ezenkívül e fogalommeghatározásba beletartozhat az alábbiak közül az egyik vagy mindkettő.
  - a) Az adott tagállamban **védett felhasználónak minősülő távhőszolgáltató létesítmény, feltéve, hogy az háztartások vagy az oktatási és a közigazgatási szolgáltatóktól eltérő alapvető szociális szolgáltatók számára szolgálat fűtést.**
  - b) Az adott tagállamban védett felhasználónak minősülő **alapvető szociális szolgáltató az oktatási és a közigazgatási szolgáltatók kivételével.**

A távhőszektor részesedése az országos földgázfelhasználásból

Az EU-s rendelet alapelvei

A szolidaritási alapon védett felhasználók körét a háztartásokra kell korlátozni, ugyanakkor lehetővé kell tenni, hogy konkrét feltételek mellett e felhasználók körébe bizonyos alapvető szociális szolgáltatók és távhőszolgáltatók is beletartozzanak.

A megkülönböztető bánásmód elkerülése érdekében – a gázellátás csökkentését vagy megszakítását a szolidaritási alapon védett felhasználók körébe nem tartozó minden felhasználóra alkalmazni kell, függetlenül attól, hogy ez utóbbi felhasználók közvetlenül részesülnek-e gázellátásban vagy közvetve részesülnek gázellátásban a távhőszolgáltatón keresztül a földgázból előállított távhő révén.

A távhő- és a gázellátás hasonlósága a korlátozás szempontjából

Földgáz korlátozása	Távhőszolgáltatás korlátozása
Csak a gáz betáplálási ponti korlátozása nem működik	Csak a hőtermelő korlátozása ugyancsak nem működik
Nem védett felhasználó korlátozása központi kazánháznál is kérdéses	Nem védett felhasználó korlátozása hőközpontnál is kérdéses
Felhasználó korlátozza magát	A távhőszolgáltató korlátozza a felhasználót (HKP-n keresztül)
Elosztói engedélyes koordinálja a korlátozást	Távhőszolgáltató tudja csak koordinálni a korlátozást
Elosztói engedélyes szankcionálja a felhasználót	Felügyeleti szerv szankcionálhatja a távhőszolgáltatót

A korlátozás fizikai megvalósításának szempontjából a földgázellátás esete közel azonos a távhőellátáséval. Így kézenfekvő, hogy a távhő korlátozás szabályozása is legyen egyforma a földgáz korlátozás szabályozásával.

További távhő vonatkozások

A távhő szabályozás az alábbi két esetben teszi lehetővé a korlátozást

- a) az **országos tüzelőanyag-hiány (= gázellátás zavara)** miatt nála vagy a vele szerződéses jogviszonyban álló távhőtermelőnél fellépő termelés kiesés esetén, vagy
- b) **környezetvédelmi érdekből** a szolgáltatást korlátozni.

Mindkét esetben hasonló a védendő felhasználók köre, így célszerű ezekre is egységes korlátozási szabályokat kialakítani.

A távhőszolgáltató korlátoz a háztartási és az alapvető szociális szolgáltatók ellátásának fenntartásával a gázkorlátozási szabályozás elvei szerint.

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!